

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 8 czerwca 2021 r.

Opinia do ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty i ustawy o finansowaniu zadań oświatowych

(druk nr 416)

I. Cel i przedmiot ustawy

Nowelizacja ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty umożliwi ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania ustanawianie programów i przedsięwzięć w celu realizacji polityki oświatowej państwa. W przypadku ustanowienia programu lub przedsięwzięcia minister właściwy do spraw oświaty i wychowania będzie ogłaszał w Biuletynie Informacji Publicznej na jego stronie podmiotowej komunikat o ustanowieniu programu i naborze wniosków oraz o ustanowieniu przedsięwzięcia. W komunikacie tym mają być określone między innymi przedmiot programu, podmioty uprawnione do udziału w programie, a także szczegółowe kryteria oceny wniosków.

Jednocześnie ustawa wprowadza zmiany w ustawie z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych, w myśl których na programy i przedsięwzięcia ustanowione przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania będą przeznaczane środki na oświatę i wychowanie. Środki te mają być przekazywane na podstawie umowy.

Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania będzie udostępniał w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej informację dotyczącą środków finansowych przyznanych w ramach programu albo przedsięwzięcia obejmującą:

- 1) nazwy podmiotów, które otrzymały środki finansowe;
- 2) wysokość przyznanych środków finansowych.

Ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty i ustawy o finansowaniu zadań oświatowych (druk sejmowy nr 1199) pochodził z przedłożenia poselskiego.

Marszałek Sejmu skierowała projekt do Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży do pierwszego czytania. Komisja przeprowadziła pierwsze czytanie oraz rozpatrzyła projekt ustawy na posiedzeniu w dniu 20 maja 2021 r. i wniosła o jego uchwalenie w kształcenie zaproponowanym w sprawozdaniu (druk nr 1204). W odniesieniu do przedłożenia poselskiego zostały wprowadzone zmiany, które umożliwiają ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania upoważnienie dyrektora jednostki organizacyjnej podległej temu ministrowi lub przez niego nadzorowanej do przeprowadzenia naboru wniosków, a także do zawierania i rozliczania umów, na podstawie których zostały przekazane środki finansowe w ramach programów i przedsięwzięć.

Podczas drugiego czytania, na posiedzeniu Sejmu w dniu 21 maja 2021 r., został zgłoszony wniosek o odrzucenie projektu ustawy oraz trzy poprawki. Poprawki zmierzały do:

- 1) określenia katalogu celów, których będą mogły dotyczyć programy i przedsięwzięcia ustanowione przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania;
- 2) wprowadzenia obowiązku składania raportu z wykorzystania środków finansowych otrzymanych w ramach programów i przedsięwzięć;
- 3) zmiany terminu wejścia w życie ustawy – 1 stycznia 2022 r.

Wniosek o odrzucenie projektu ustawy oraz poprawki nie uzyskały poparcia.

Za przyjęciem ustawy opowiedziało się 235 posłów, 219 było przeciw, 1 poseł wstrzymał się od głosu.

III. Uwagi szczegółowe

1. Ustawa o zmianie ustawy o systemie oświaty i ustawy o finansowaniu zadań oświatowych została wniesiona z inicjatywy poselskiej. Do projektu ustawy dołączono uzasadnienie, w którym nie ma informacji o przeprowadzonych konsultacjach.

Należy podkreślić, że przeprowadzenie konsultacji jest co do zasady stałym elementem procedury ustawodawczej (zgodnie z art. 34 ust. 3 Regulaminu Sejmu uzasadnienie powinno przedstawiać wyniki przeprowadzanych konsultacji oraz informować o przedstawionych wariantach i opiniach), a w tych przypadkach, w których prawo

do opiniowania projektów aktów normatywnych wynika z przepisów prawa, niedochowanie konsultacji stanowi naruszenie trybu postępowania ustawodawczego (jeżeli prawodawca przyznał prawo do konsultacji, to poprawne uchwalenie aktu wymaga zasięgnięcia stanowiska uprawnionego podmiotu). Ponadto zgodnie z art. 34 ust. 3 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w wypadku komisyjnych i poselskich projektów ustaw, w stosunku do których nie przeprowadzono konsultacji, Marszałek Sejmu przed skierowaniem do pierwszego czytania kieruje projekt do konsultacji w trybie i na zasadach określonych w odrębnych ustawach.

W przypadku przedmiotowej ustawy wymóg ten nie został spełniony.

2. W myśl dodawanego w ustawie o systemie oświaty art. 90w ust. 3 pkt 4 w komunikacie o ustanowieniu programu i naborze wniosków ma być określony tryb przeprowadzania naboru do programu. Przepis ten nie gwarantuje trybu odwoławczego w odniesieniu do procedury przyznawania środków finansowych w ramach programu ustanawianego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania. Należy zauważyć, że analogiczny przepis zawarty w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym taki tryb przewiduje. W związku z tym pojawia się pytanie czy nie należy rozważyć przyjęcia poprawki w celu zagwarantowania w przepisach ustawy trybu odwoławczego także w procedurze naboru do programu ustanawianego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

Propozycja poprawki:

– w art. 1, w art. 90w w ust. 3 w pkt 4 po wyrazach „do programu” dodaje się wyrazy „, w tym tryb odwoławczy”;

3. Poprawka redakcyjna:

– w art. 2 w pkt 2, w art. 73a w ust. 3 wyrazy „umów, o których” zastępuje się wyrazami „umowy, o której”.

Danuta Drypa

Główny legislator